

Kamēr vieni rudeņos priečās par krāsainajiem toņiem kokos, citiem šīs smukums sagādā pamatīgas raizes - kur lai liek no kokiem nobirūšas lapas? Ja laucinieki rod izējus, mūļejet ar tām apstādījumus vai vienkārši iearot tirumā, pilsētniekiem lielais savāktu lapu daudzums rada problēmas. Tomēr Šoruden, piemēram, SIA "Preiļu saimnieks" ievies jauninājumu jaļo atkritumu, tajā skaitā arī koku lapu, savākšanai.

Uzņēmuma atkritumu apsaimniekošanas daļas vadītāja Sigita Āboliņa stāsta: "Šoruden ieviesām jaunu pieejumu koku lapu savākšanā. Atsevišķos pilsētas dzīvojamos mašīnos tika izveidoti balti "Bigbag" maiši, kuru ietilpiņa ir viens kubikmetrs. Pirms maiši bija paredzēti tikai SIA "Preiļu saimnieks" sētniekiem,

lai varētu pēc iespējas efektīvāk un vieglāk sakopt teritorijas, atbrīvojot tās no lapām, nopļautas zāles un sīkiem zariņiem. Pēc tam māuisis pārvadājām iegādāties juridiskām personām, kuru teritorijā ir samērā liels zaļo atkritumu apjoms, kā arī privātmāju saimniekiem, kuri vēlējas šāda veidā atrivotos no lapām un zāles. Visa savāktā masa no nāk lapu kompostēšanas vietā, kur tiek attiecīgi sagatavota, lai ziemas laikā pamazām pārvērstos vērtīgā mēslojumā."

S. Āboliņa teic, ka "Bigbag" maišu ieviešana efektīvāk un ērtākai lapu savākšanai Šoruden bija kā testa variants. Tieši pareizi sākīroti atkritumi SIA "Preiļu saimnieks" lika izšķirties par labu maišiem un atteklītes no iepriekš izmantotā "lapu sūcēja" jeb atkritumu savācējmašīnas, kurai bija uzmontēta ie-kārta, kas iestūca tvertnē lapas, ko sagrabuši sētnieki un pilsētas iedzīvotāji. Jāatzīst, ka šo maišu

Lapu komposts bagātina pilsētas puķu dobes

saturis nereti bija neatbilstošs, jo tajos bija atrodami ne tikai paredzēti atkritumi, bet arī sadzīves grūži - izlietotas plastmasas pudeles, dažādi iepakojumi u.c., tādēj šie atkritumi tika

pārķiroti.

SIA "Preiļu saimnieks" atkritumu šķirošanas laukumā atvēlēta vieta dārzu un parku atkritumu kompostēšanai jeb lapu laukums. Lapu masa, kas jau

atrodas kompostēšanas vietā, tiek regulāri uzraudzīta, lai gala rezultātā būtu derīga un izmantojama pilsētas apstādījumu un puķu dobu augstes uzlabošanai.

Dzīvot un domāt zaļi mācās skolā

Līvānu novada Jersikas pamatskola ir viena no nedaudzajām Latvijas ekoskolu pulkā, kas starptautisko Zaļo karogu 2023./2024. mācību gada saņēma jau 17. gadu pēc kārtas. Turēties simenī nav viegli, atzīst ekoskolas darba koordinatore, bioloģijas skolotāja Modrīte Pinupe. Viņa turpina kustības aizsācējas Jersikai Lillozis Silasproģes centienus bērniem jau no mazotnes ieaudzināt prasmi dzīvot un domāt apkārtējai videi draudzigi.

"Ar runāšanu, ka šķirosim atkritumus, vāksim makulatūru un baterijas, ir daudz par maz. Vajag iemācīties to reāli darīt, turklāt ne tikai kādas akcijas vai projekta laikā, bet nostiprināt sevi nepieciešamību tā rīkoties visu mūžu," saka skolotāja. "Rudens mums sākas ar vides novērtējumu - kā esam tērējuši elektīru, ūdeni, kā vākuši makulatūru un citus, otrreiz izmantojamus vai pārstrādājamus materiālus un cik taupīgi izmantojuši pārtiku. Tālāk seko mācību gads laikā paredzēto darbu plānošanai, kad ekiplānā iekļaujam Vides fonda idejas, apmācības skolēniem un pedagoģiem, pieredes apmaiņas braucienus. Pirms kovida vairākus gadus rīkojām Lielo Eko dienu, kad uzņēmām ciemīgus no Plavījām. Novembrī parasti noteik Rīcības dienas, kad atbilstoši to galvenajai tēmai izvēlamies savas aktivitātes. Visas

UZZINAI

Bērnu padomi pieaugušajiem zaļākai dzīvošanai

Vairāk izmantsim sabiedrisko transportu, dodoties uz skolu vai darbu, bet, braucot ar automašīnu, panemšsim līdzbraucējus ar kaimiņus.

Dodoties iepirkties, nemsim līdzi audumā maišiņu pirkumu nogādei mājās.

Atteiksimies no plastmasas maišiņiem, tā būs tiraka apkārtējā vide.

Pirms pērkam kādu preci, labi padomāsim - vai tiešām mums to vajag?

Pareizi un rūpīgi šķirosim atkritumus, jo ir tāk daudz lietu, ko varam izmantot atkārtoti.

Ievērosim veseligu dzīvesveidu un iegādāsimies vietējo rāzotāju produkciju.

Svētos nelaidisim gaisā krāsainus balonus (kauj kur tālu tie kūs par atkritumiem), bet iestādīsim Laimes koku.

Taupīsim dzeramo ūdeni, jo uz planētas ir vietas, kur tās dzerānas ūdens ir liels dārgums.

vidi saudzējošas lietas cenšamies sasaistīt ar ikdienas mācību procesu.

Šogad esam iesaistījušies lie-lā projektā "No atkritumiem līdz resursiem". Sākumā ir pētījums, lai noskaidrotu, ko tad mēs me-tam papīrgrozos. Nupat no Vides fonda saņēmām sūtījumu - svā-rus, spainus, portativu datoru, lai vissus status varētu pārstrādāt un saglabāt. Nedēļas garumā kopā ar atbalsta komandu vāksim, sēvēsim un analīzēsim atkritumu grozu saturu vairākās klasēs. Konteineri šķirojami atkritu-

niem skolā izvietoti gan iekštel-pās, gan ārā, visi jau esam pie-raduši pie tā, ka katram atkritumu veidam ir sava vieta, ka pēc kādas lietas izmantošanas nekas nebeidzas, jo ir citas iespējas to tālāk izmantot. Noslēgumā pare-dzēta arī diskursija, kad runāsim par atkritumi šķirošanas sasaisti ar ekonomiku. Ir doma noor-ganēt rādošo darbību, kurās laikā mēģināsim veidot glītus dāvanu iesaīojumus no reiz jau izmanto-tiem materiāliem.

Pavasarī un rudeni, kad laukā ir silti, kā daju no mācību proce-su apgūstam komposta veidoša-nu. Tur mums jau laba pierede, jo gatavā komposta konteinerā bērni iestādīja un skolas ēdnīcā izaudzēja ķirbijus.

Jersikas pamatskola cenšas piedalīties visdažādākajos projektu konkursos, ko rīko Vidus-līgātēles pārnavotā fonds. Fonda projekta ietvaros un ar Līvānu pašvaldības pārskaitajiem līdzek-jiem iestēnojām senu sapni - sko-las teritorijā uzbūvējām "Kukaiju viesnīcu", izmantojot uz vietas atrodamos materiālus. Tagad tas absolventu iestādītos 100 bērzus, "Laimīgā koka dienas" un daud-zas citas zaļas aktivitātes.

Konteineri šķirojami atkritu-

niem skolā izvietoti gan iekštel-pās, gan ārā, visi jau esam pie-raduši pie tā, ka katram atkritumu veidam ir sava vieta, ka pēc kādas lietas izmantošanas nekas nebeidzas, jo ir citas iespējas to tālāk izmantot. Noslēgumā pare-dzēta arī diskursija, kad runāsim par atkritumi šķirošanas sasaisti ar ekonomiku. Ir doma noor-ganēt rādošo darbību, kurās laikā mēģināsim veidot glītus dāvanu iesaīojumus no reiz jau izmanto-tiem materiāliem.

Pavasarī un rudeni, kad laukā ir silti, kā daju no mācību proce-su apgūstam komposta veidoša-nu. Tur mums jau laba pierede, jo gatavā komposta konteinerā bērni iestādīja un skolas ēdnīcā izaudzēja ķirbijus.

Jersikas pamatskola cenšas piedalīties visdažādākajos projektu konkursos, ko rīko Vidus-līgātēles pārnavotā fonds. Fonda projekta ietvaros un ar Līvānu pašvaldības pārskaitajiem līdzek-jiem iestēnojām senu sapni - sko-las teritorijā uzbūvējām "Kukaiju viesnīcu", izmantojot uz vietas atrodamos materiālus. Tagad tas absolventu iestādītos 100 bērzus, "Laimīgā koka dienas" un daud-zas citas zaļas aktivitātes.

sa apgūstam komposta veidoša-nu. Tur mums jau laba pierede, jo gatavā komposta konteinerā bērni iestādīja un skolas ēdnīcā izaudzēja ķirbijus.

Jersikas pamatskola cenšas piedalīties visdažādākajos projektu konkursos, ko rīko Vidus-līgātēles pārnavotā fonds. Fonda projekta ietvaros un ar Līvānu pašvaldības pārskaitajiem līdzek-jiem iestēnojām senu sapni - sko-las teritorijā uzbūvējām "Kukaiju viesnīcu", izmantojot uz vietas atrodamos materiālus. Tagad tas absolventu iestādītos 100 bērzus, "Laimīgā koka dienas" un daud-zas citas zaļas aktivitātes.

Konteineri šķirojami atkritu-

niem skolā izvietoti gan iekštel-pās, gan ārā, visi jau esam pie-raduši pie tā, ka katram atkritumu veidam ir sava vieta, ka pēc kādas lietas izmantošanas nekas nebeidzas, jo ir citas iespējas to tālāk izmantot. Noslēgumā pare-dzēta arī diskursija, kad runāsim par atkritumi šķirošanas sasaisti ar ekonomiku. Ir doma noor-ganēt rādošo darbību, kurās laikā mēģināsim veidot glītus dāvanu iesaīojumus no reiz jau izmanto-tiem materiāliem.

Pavasarī un rudeni, kad laukā ir silti, kā daju no mācību proce-su apgūstam komposta veidoša-nu. Tur mums jau laba pierede, jo gatavā komposta konteinerā bērni iestādīja un skolas ēdnīcā izaudzēja ķirbijus.

Jersikas pamatskola cenšas piedalīties visdažādākajos projektu konkursos, ko rīko Vidus-līgātēles pārnavotā fonds. Fonda projekta ietvaros un ar Līvānu pašvaldības pārskaitajiem līdzek-jiem iestēnojām senu sapni - sko-las teritorijā uzbūvējām "Kukaiju viesnīcu", izmantojot uz vietas atrodamos materiālus. Tagad tas absolventu iestādītos 100 bērzus, "Laimīgā koka dienas" un daud-zas citas zaļas aktivitātes.

Konteineri šķirojami atkritu-

niem skolā izvietoti gan iekštel-pās, gan ārā, visi jau esam pie-raduši pie tā, ka katram atkritumu veidam ir sava vieta, ka pēc kādas lietas izmantošanas nekas nebeidzas, jo ir citas iespējas to tālāk izmantot. Noslēgumā pare-dzēta arī diskursija, kad runāsim par atkritumi šķirošanas sasaisti ar ekonomiku. Ir doma noor-ganēt rādošo darbību, kurās laikā mēģināsim veidot glītus dāvanu iesaīojumus no reiz jau izmanto-tiem materiāliem.

Pavasarī un rudeni, kad laukā ir silti, kā daju no mācību proce-su apgūstam komposta veidoša-nu. Tur mums jau laba pierede, jo gatavā komposta konteinerā bērni iestādīja un skolas ēdnīcā izaudzēja ķirbijus.

Jersikas pamatskola cenšas piedalīties visdažādākajos projektu konkursos, ko rīko Vidus-līgātēles pārnavotā fonds. Fonda projekta ietvaros un ar Līvānu pašvaldības pārskaitajiem līdzek-jiem iestēnojām senu sapni - sko-las teritorijā uzbūvējām "Kukaiju viesnīcu", izmantojot uz vietas atrodamos materiālus. Tagad tas absolventu iestādītos 100 bērzus, "Laimīgā koka dienas" un daud-zas citas zaļas aktivitātes.

Konteineri šķirojami atkritu-

niem skolā izvietoti gan iekštel-pās, gan ārā, visi jau esam pie-raduši pie tā, ka katram atkritumu veidam ir sava vieta, ka pēc kādas lietas izmantošanas nekas nebeidzas, jo ir citas iespējas to tālāk izmantot. Noslēgumā pare-dzēta arī diskursija, kad runāsim par atkritumi šķirošanas sasaisti ar ekonomiku. Ir doma noor-ganēt rādošo darbību, kurās laikā mēģināsim veidot glītus dāvanu iesaīojumus no reiz jau izmanto-tiem materiāliem.

Pavasarī un rudeni, kad laukā ir silti, kā daju no mācību proce-su apgūstam komposta veidoša-nu. Tur mums jau laba pierede, jo gatavā komposta konteinerā bērni iestādīja un skolas ēdnīcā izaudzēja ķirbijus.

Jersikas pamatskola cenšas piedalīties visdažādākajos projektu konkursos, ko rīko Vidus-līgātēles pārnavotā fonds. Fonda projekta ietvaros un ar Līvānu pašvaldības pārskaitajiem līdzek-jiem iestēnojām senu sapni - sko-las teritorijā uzbūvējām "Kukaiju viesnīcu", izmantojot uz vietas atrodamos materiālus. Tagad tas absolventu iestādītos 100 bērzus, "Laimīgā koka dienas" un daud-zas citas zaļas aktivitātes.

Konteineri šķirojami atkritu-

niem skolā izvietoti gan iekštel-pās, gan ārā, visi jau esam pie-raduši pie tā, ka katram atkritumu veidam ir sava vieta, ka pēc kādas lietas izmantošanas nekas nebeidzas, jo ir citas iespējas to tālāk izmantot. Noslēgumā pare-dzēta arī diskursija, kad runāsim par atkritumi šķirošanas sasaisti ar ekonomiku. Ir doma noor-ganēt rādošo darbību, kurās laikā mēģināsim veidot glītus dāvanu iesaīojumus no reiz jau izmanto-tiem materiāliem.

Pavasarī un rudeni, kad laukā ir silti, kā daju no mācību proce-su apgūstam komposta veidoša-nu. Tur mums jau laba pierede, jo gatavā komposta konteinerā bērni iestādīja un skolas ēdnīcā izaudzēja ķirbijus.

Jersikas pamatskola cenšas piedalīties visdažādākajos projektu konkursos, ko rīko Vidus-līgātēles pārnavotā fonds. Fonda projekta ietvaros un ar Līvānu pašvaldības pārskaitajiem līdzek-jiem iestēnojām senu sapni - sko-las teritorijā uzbūvējām "Kukaiju viesnīcu", izmantojot uz vietas atrodamos materiālus. Tagad tas absolventu iestādītos 100 bērzus, "Laimīgā koka dienas" un daud-zas citas zaļas aktivitātes.

Konteineri šķirojami atkritu-

niem skolā izvietoti gan iekštel-pās, gan ārā, visi jau esam pie-raduši pie tā, ka katram atkritumu veidam ir sava vieta, ka pēc kādas lietas izmantošanas nekas nebeidzas, jo ir citas iespējas to tālāk izmantot. Noslēgumā pare-dzēta arī diskursija, kad runāsim par atkritumi šķirošanas sasaisti ar ekonomiku. Ir doma noor-ganēt rādošo darbību, kurās laikā mēģināsim veidot glītus dāvanu iesaīojumus no reiz jau izmanto-tiem materiāliem.

Pavasarī un rudeni, kad laukā ir silti, kā daju no mācību proce-su apgūstam komposta veidoša-nu. Tur mums jau laba pierede, jo gatavā komposta konteinerā bērni iestādīja un skolas ēdnīcā izaudzēja ķirbijus.

Jersikas pamatskola cenšas piedalīties visdažādākajos projektu konkursos, ko rīko Vidus-līgātēles pārnavotā fonds. Fonda projekta ietvaros un ar Līvānu pašvaldības pārskaitajiem līdzek-jiem iestēnojām senu sapni - sko-las teritorijā uzbūvējām "Kukaiju viesnīcu", izmantojot uz vietas atrodamos materiālus. Tagad tas absolventu iestādītos 100 bērzus, "Laimīgā koka dienas" un daud-zas citas zaļas aktivitātes.

Konteineri šķirojami atkritu-